

ÄVENTYR & AKTIVITETER FÖR ALLA

UPPTÄCK

- Växter och djur du inte visste fanns
- Naturen i ditt landskap
- Nya nöjen

TRÄFFAS

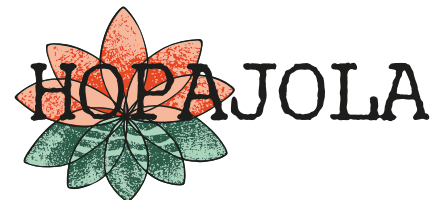
- Träffa nya människor säkert
- Kom ensam eller med vänner och familj

LÄR DIG

- Utomhusmatlagning
- Om djur, svamp och växter
- Om biologisk mångfald

Guideprogram
juli-december 2021

Hopajola *Hopajola stärker länets naturvård - och gör det lättare för dig att komma ut i naturen!*

Hopajola är en ideell förening som samlar in pengar för skydd och vård av biologiskt värdefull natur i länet. Pengarna kommer från både privatpersoner (sk naturvårnare) och sponsorer. Vi tar även emot gåvor, donationer och kondoleanser. Sen starten har Hopajola delat ut över 16 miljoner och bidragit till bildandet av flera naturreservat, inventeringar, restaureringar, artprojekt, barnverksamhet, tillgänglighetsarbete, integrationsprojekt, guideutbildningar m m. Mer pengar behövs dock för att skydda fler värdefulla naturomåden i länet och stödja olika naturvårdsinsatser.

Bakgrund

Under 80-talet låg Örebro län långt ner på listan i arbetet med att skydda värdefull natur. År 1994 bildades därför Hopajola av länets kommuner, Landstinget (nu Region Örebro län), Naturskyddsföreningens länsförbund och kretsar i länet för att stärka naturvårdsarbetet.

Genom åren har Hopajola spelat en viktig roll för naturvården i länet, inte minst genom medfinansiering av kommunala naturreservat som bildats. Föreningen fungerar som en mötesplats för olika aktörer inom naturvård. Hopajola samordnar också länets naturguider och informerar om naturen i Örebro län.

Namnet Hopajola betyder allmänning på gammal närke-dialekt, eller ”jorden vi äger tillsammans” som vi brukar säga.

Foto: Ankie Rauséus

Örebro läns naturguider

Hopajola samordnar naturguider med olika kompetenser i länet. Vi arrangerar naturguidningar året runt för att öka människors naturkänsla och kunskaper om naturen, och av de ekosystemtjänster vi alla är beroende av. Att följa med på en naturguidning är ett sätt att öka denna förståelse och själv få uppleva hur fantastisk naturen är.

Boka en naturguidning

Vill du ha en guidning i länet skraddarsyr vi gärna ett uppdrag efter dina behov och önskemål. Vi har dessutom guider som talar olika språk. Vi kan anordna exempelvis friluftsdagar, skogsbad och biologisk mångfaldsguidningar.

Läs mer på hopajola.se.

Ägodelning för oss som älskar naturen

Uteteket.se är ett digitalt naturvårdsbibliotek som Hopajola skapat. Här kan du hitta naturguider, kikare, muurikkor, håvar, kanoter, snöskor och mycket annat. Allt som presenteras på uteteket.se ägs och förvaras av olika aktörer i Örebro län.

Foto

Omslagsbilder J-P Lahall och Elisabeth Karlsson (mittenbilden).
Samtliga månadsfoton är tagna av J-P Lahall, en av Hopajolas trogna sponsorer.

Layout Amanda Olsson

Tryck AB Kontorsrutin på Svanenmärkt papper

GDPR

Som ett led i vårt arbete med personuppgiftslagen (GDPR) publiceras endast arrangörernas hemsidor. Enstaka namn och kontaktuppgifter som är publicerade är godkända av den berörda personen. För att få mer information om aktiviteterna, titta in på arrangörernas hemsidor.

Stöd Hopajola - bli naturvårdare!

När du ger ett bidrag till Hopajola:

- Hjälper du till att skydda, vårda och värna naturområden inom Örebro län.
- Ger du möjlighet för fler att vistas i naturen.
- Stärker du lokala ekosystem och den biologiska mångfald som vi människor är beroende av.

Sätt in 200 kr eller mer på BG/PG 90 11 02-4 eller swisha till 123 90 11 02 4. Ange namn och adress så får du guideprogrammet direkt hem i brevlådan.

Läs mer på hopajola.se.

Naturmöten på olika språk

Språka mellan tallarna är aktiviteter i naturen där personer med olika modersmål och kultur har chansen att mötas och umgås. orebrolan.naturskyddsforeningen.se.

Bergslagsleden

Här finns information om vandringsleder, cykelleder och kanotleder i länet. bergslagsleden.se

Naturskyddsföreningens skogsgrupp

Länets skogsgrupp finns till för att engagera fler personer i skogsfrågor, och skapa en mötesplats för alla som är intresserade av att skydda skogen. Under 2021 träffas de både digitalt och utomhus. Gruppen har skyddat flera skyddsvärda skogar i länet och har flera nya som de arbetar med. Kontakta skogsgruppen om du också vill skydda skog! orebrolan.naturskyddsforeningen.se/skogsgruppen.

Naturkalendern

På hopajola.se publiceras aktiviteter som flera av länets naturföreningar anordnar.

Följ oss på sociala medier

Hopajola lägger löpande upp bilder och filmer från länets naturreservat, tipsar om guidningar, lokala naturvårdsinsatser och annat intressant gällande naturen.

Hopajola Hopajola Hopajola Naturvårnet

Citat ur några av Hopajolas filmer som finns på Youtube

"Det är kul att få göra någonting hemma i Sverige. Vi har ju så otroligt mycket fin natur."

Ulrika Stenberg, Experitur

"Det har alltid varit naturligt för mig att stötta Hopajola. Hopajola gör ett fantastiskt viktigt arbete."

J-P Lahall, Lahall fotografi

"Boglundsängen är lättillgängligt med bra promenadvägar och fina rastplatser."

Lars H. Johansson, NOF

"Vi funderade på hur vi kan ge lite tillbaka till den natur vi har valt att bo och jobba i. Hopajola passar perfekt till den produkt vi har."

Ralph & Nina Borgmann
Outdoorfika Vildmarkskaffe

merresor

öBo
Hem för dig

Stort tack till våra sponsorer!

MÄNÖ GREBÄCK

K
AR KONTORSRUTIN

J-P Lahall
FOTOGRAFY

Hasselberga
SPORT & REKLAM AB

Lecbergs Sparbank

utvärderas

Kumla
Bostäder

LUFTEN ÄR FRI

FRILUFTSLIVETS ÅR 2021

Det här är året för dig som kanske inte har upptäckt friluftsliv än, eller som är nyfiken på att testa att göra någonting nytt i naturen. Få tips och hitta friluftslivsaktiviteter nära dig på luftenarfri.nu. Det är också ett tillfälle för natur- och friluftsinriktade föreningar att visa upp sin verksamhet och nå nya människor.

Luften är fri - Friluftslivets år handlar om att få fler människor att vara ute i naturen och prova friluftsliv. Syftet är också att öka medvetenheten om friluftslivets värden och allemansrätten. Projektet leds av Svenskt Friluftsliv med stöd av Naturvårdsverket. Hopajola, Länsstyrelsen, föreningar och många fler deltar på olika sätt, bland annat genom att samverka med varandra.

Studiefrämjandet Örebro-Värmland har fått finansiering från Svenskt Friluftsliv för projektet "Samlad kraft för Luften är fri – Friluftslivets år 2021 i Örebro och Värmlands län". De är också samarbetspartner i projektet "Friluftsliv i Nora" och finansierar Hopajolas guideprogram i år.

Med samlad kraft för Luften är fri

Naturskyddsföreningen i Örebro län och Studiefrämjandet har gått ihop i projektet Samlad kraft för Luften är fri – Friluftslivets år 2021. Det syftar till att få fler människor ut i naturen, främst naturovana och personer med olika modersmål. Övriga samarbetspartners är bland annat Hopajola, Friluftsförbundet Örebro och Närkes Ornitologiska Förening.

Inom projektet skapas möten och kontakt mellan etniska föreningar, myndigheter och friluftslivets värden, samt utbildningar och aktiviteter. Abdifatah Banaeimon är projektledare.

Hej Abdifatah, hur uppstod ditt intresse för natur och friluftsliv?

Redan som barn älskade jag att besöka naturområden och fotografera. Tyvärr förstörde inbördeskriget både landet jag bodde i och drömmen att bli naturfotograf. För några månader sedan följde jag med guider på den gröna promenaden i Karlskoga och då gavs nytt liv åt intresset för naturen.

Vad är dina bästa tips för att uppleva naturen?

Våga ta det första steget och gå ut i naturen, våga ta kontakt med lokala föreningar som anordnar friluftslivsaktiviteter och våga vara nyfiken, då hittar du många fina utflyktsmål.

Abdifatah vill bli naturguide och ge fler möjlighet att uppleva naturen.

Friluftsliv i Nora

Ett av projekten inom Friluftslivets år är Friluftsliv i Nora, där Naturskyddsföreningen tillsammans med Nora kommun riktar sig till ovana friluftslivare, barn i årskurs fyra till sex och beslutsfattare. I projektet skapas aktiviteter, utbildningar och massor av samtal med olika aktörer. Lotta Sörman som är projektledare berättar mer:

Hej Lotta, vad gör ni på Friluftsliv i Nora?

Vi har bland annat varit med och fått upp Noras första vindskydd, haft aktiviteter för grundskola och komvux, genomfört utbildningar med naturturismföretag och förbättrat och skyltat om promenadslingor. Människor vill ut och röra sig även om det inte går att göra publika arrangemang! Hela sommaren har vi kostnadsfria lovaktiviteter för barn tisdagar, onsdagar och torsdagar.

Vad är dina bästa tips för att uppleva naturen?

Ge dig ut, ta med matsäck, sätt dig på ett fint ställe kanske med utsikt, sitt tyst och lyssna, lukta, känn in lugnet. Eller gå en guidad vandring eller en kurs i utematlagning, kajakpaddling, skridskoåkning eller terrängcykling. Då upptäcker du att vistelsen blir roligare när du kan mer!

Lotta besöker gärna sin närmaste sjö varje dag.

Små under och stora upplevelser, närmare än du tror!

Guideprogrammet är sammanställt av Hopajola och samlar uteaktiviteter från föreningsliv, offentliga aktörer och turistföretagare i Örebro län, där allmänheten hälsas välkommen. De flesta aktiviteterna sker i samarbete med Studieförbundet som också finansierar årets guideprogram, med projektbidrag från Svenskt Friluftsliv.

Barn, ungdomar & familj

Natursnokarna -

Naturskyddsföreningens familjeverksamhet

I Natursnokarna upptäcker vuxna och barn naturen tillsammans. I dagsläget finns Natursnokare i Askersund, Hallsberg, Karlskoga, Örebro och Västerbärke.

Vill du starta en natursnokargrupp där du bor? Maila kansli.orebro.varmland@naturskyddsforeningen.se

Nora Naturskola - Sommarlov i blomstrande Nora.

Sommaraktiviteter för ung som gammal med Nora Naturskola. Vi kör tis-tors vecka 26-32. Arr: Nora Naturskyddsförening, Studieförbundet & Nora kommun. nora.naturskyddsforeningen.se

Friluftsförbundets barn & ungdomsgrupper

Föreningen har aktiviteter för barn och ungdomar i alla åldrar; från öppna skogsgläntan och skogsknopp till äventyrliga familjer. Vi anordnar även vandringar och skid-skola. friluftsforamjandet.se/orebro

Månadens naturreservat

Hopajola anordnar månadens reservatsguidningar tillsammans med Länsstyrelsen, Studieförbundet och föreningslivet. Vi vill visa olika smultronställen i länet och samtidigt förmedla kunskap om naturen.

På Länsstyrelsens hemsida kan du läsa om länets naturreservat och nationalparker. Där finns också en krysslista som pdf med alla reservat, uppdelade efter kommun. lansstyrelsen.se/orebro

Tips på familjeaktiviteter

I Naturkalendern på hopajola.se hittar du mer information om lokala aktiviteter.

Torsdagar 24 juni-5 aug. Troll i Trollskogen på Alntorps ö.
Tor 1 juli. Kartkunskap på Alntorps ö, Nora.
Tors, fre 1-2 juli. Arkeologiskola i Siggebohyttan.
Tis, ons, tor 6-8 juli. Göra eld & laga mat.
Tis, ons, tor 13-15 juli. Skapa konst i naturen.
Tis, ons, tor 20-22 juli. Skogsäventyr i Nora.
Tis, ons, tor 27-29 juli. Naturhjältar i Nora.
Sön 25 juli. Röda näckrosor & trollslländor i Fagertärn.
Tor 29 juli. Natursnoksaktiviteter & övernattnig i Sixtorp.
Ons-tor 4-5 aug. Övernattnig på Alntorps ö, Nora.
Tis, ons 10-11 aug. Paddla kanot i Nora.
Sön-ons 8-11 aug. Kolloläger i Sixtorp.
Sön 22 aug. Natursnokarna upptäcker skärgården.
Lör 4 sep. Sixtorpsdagen.
Lör 11 sep. Äppelfestival på Alntorps ö i Nora.
Lör 25 sep. Invigning av Brevens tallskogar.
Sön 26 sep. Prova på dag i Ännaboda
Sön 3 okt. Natursnoksaktiviteter i Stenbäcken.
Sön 24 okt. Familjedag i vacker Bergslagsnatur.
Sön 7 nov. Natursnokarna besöker kolarkojan i Baggetorp.
Sön 5 dec. Julpyssel i Sixtorp med Natursnokarna.

Tillgänglighetsguidningar

Hopajola erbjuder tillsammans med Region Örebro län, handikapporganisationer, Studieförbundet och andra aktörer ett antal tillgänglighetsanpassade guidningar i naturen, öppna för alla. Mer info i programmet och på Hopajolas hemsida.

Sön 11 juli.
Göljestigen, en tur i Yoldiahavets kant.
Sön 25 juli.
Röda näckrosor & trollslländor i Fagertärn.
Sön 22 aug.
Grill & naturstig vid sjön Gryten.
Sön 29 aug.
Våtmarker och eklandskap i Munkatorp, Örebro.
Sön 12 sep.
Stråtrövare & mytomspunna skogar i Tiveden.

Torsdagar 24 juni-5 aug. Troll i Trollskogen, Alntorps ö
Ta båten och möt snälla troll i trollskogen. Öppet för alla åldrar. Tid: 10.15-12. Arr: Nora Naturskyddsförening.

Tisdagar i juli. Paddling i Norra Vätterns skärgård
Varje tisdag under sommaren. Tid: 18-21. Läs mer om anmälan och kajakuthyrning via Facebook: "Kajaknätverk norra Vättern". Arr: Friluftsförbundet Örebro.

Foto: Maria Resebo

Tors 1 juli. Kartkunskap på Alntorps ö, Nora
Lär dig använda karta och kompass. Skattjakt. Tid: 13-16. Anmälan på webben. Arr: Nora Naturskyddsförening.

Tors, fre 1-2 juli. Arkeologiskola i Siggebohyttan
Tillsammans med vår arkeolog får du lära dig använda arkeologens verktyg och leta fynd från olika tidsperioder. Tid: 11 och 14 båda dagarna. Arr: Örebro läns museum.

Lör 3 juli. Vandring vid Dovrasjödalen
Sommarvandring runt norra sjön. Kuperad terräng med bra spångar. Tid: 09 vid Coop Hallsberg, 09 vid Kumla församlingshem. Arr: Kumla och Hallsbergs Naturskyddsförening.

Sön 4 juli. Vandring över Skagerhultsmossen
Gudstjänst kl. 10 vid Skagerhults kyrka, sen vandring på "Prästastigen". Buss åter till kyrkan. Lars Göran Edberger, 0585-444 49. Arr: Västernärke Naturskyddsförening.

Tis, ons, tors 6-8 juli. Göra eld & laga mat

Laga mat på stormkök och över öppen eld. Tid: Ås 6/7 12-16, Gyttorp 7/7 12-16, Alntorps ö 8/7 13-16. Anmälan via länk på webben. Arr: Nora Naturskyddsförening.

Lör 10 juli. Bofors skjutfält med cykel

Cykla inne i skjutfältets intressanta natur. Samling kl. 9 vid Ljunggrens motor, Karlskoga. Ansvarig: Terése Riddersand, 0724-67 01 08. Arr: Karlskoga Naturskyddsförening.

Sön 11 juli. Göljestigen – en tur i Yoldiahavets kant

Utflykt till tillgänglighetsanpassad del av Göljestigen.

Naturupplevelse och guidning. Passar gående, rullstolsburna och barnvagn. Ta med matsäck.

Tid: 11-14, samling vid Lövbrickans parkering.

Arr: Hopajola, handikapporganisationer i länet m fl.

Mån 12 juli. Kajakpaddling & övernattning i Kilsbergen

Mer info och anmälan på friluftsförbundet.se/orebro.

Arr: Friluftsförbundet Örebro.

Mån 12 juli. Cykeltur Hemfjärden runt

Cykla runt Hemfjärden ca 40 km. Tid: 10, samling vid Svampen. Turledare: Inge. Arr: Cykelrådet Örebro.

Tis, ons, tors 13-15 juli. Skapa konst i naturen

Tillverka småkryp och växter av olika material och tekniker.

Tid: Ås 13/7 12-16, Gyttorp 14/7 12-16, Alntorps ö 15/7 13-16. Anmälan via webben. Arr: Nora Naturskyddsförening.

Lör 17 juli. Skogs- & Skogsträdgårdsfestival i Haddebo

Läs mer på www.matskog.com.

Tis, ons, tors 20-22 juli. Skogsäventyr i Nora

Vi vandrar, pratar utrustning, letar ätliga bär och svampar.

Ås 20/7 12-16, Gyttorp 21/7 12-16, Alntorps ö 22/7 13-16.

Anmälan via webben. Arr: Nora Naturskyddsförening.

Sön 25 juli. Röda näckrosor och trollsländor, Fagertårn

Spanar vi efter trollsländor, röda näckrosor och annat i naturreservatet. Passar gående, rullstolsburna och barnfamiljer. Ta med matsäck. Tid: 11-14, samling vid reservatets parkering.

Arr: Hopajola, handikapporganisationer i länet m fl.

Mån 26 juli. Cykeltur i Örebro

Cykeltur på ca 12 km i Örebro. Tid: 17, samling vid Slussen (USÖ-sidan). Turledare: Åsa. Arr: Cykelfrämjandet Örebro.

Tis, ons, tors 27-29 juli. Naturhjältar i Nora

Hjälpa djur genom att bygga fågelholkar, bihotell, slå än mm. Tid: Ås 27/7 12-16, Gyttorp 28/7 12-16, Alntorps ö 29/7 13-16. Anmälan via webben. Arr: Nora Naturskyddsförening.

Tors 29 juli. Natursnoksaktiviteter i Sixtorp

Vi letar djur, håvar i Igeltjärn och testar friluftsliv med natursnokarna i månadens reservat Sixtorp. Mat och berättelser vid brasan. Passar ung och gammal. Tid: 16-20. Bad- och övernattningsmöjlighet finns. Ansvarig: Ann-Sofi Eliason, 072-393 41 63. Arr: Hopajola, Länsstyrelsen, Västernärke Naturskyddsförening m fl.

Tisdagar i aug. Paddling i Norra Vätterns skärgård

Varje tisdag till slutet av augusti. Tid: 18-21. Läs mer om anmälan och kajakuthyrning via Facebookgruppen: "Kajaknätverk norra Vättern". Arr: Friluftsförbundet Örebro.

Ons 4 aug. Fotopromenad i Askersund

Prata naturfoto med andra intresserade. Sensommar tema. Förkunskaper krävs ej. Tid: 18.30, samling vid Borgmästarholmen. Arr: Naturskyddsföreningen i Askersund.

Ons-tors 4-5 aug. Övernattning på Alntorps ö, Nora

Vi slår upp tält, lagar mat, paddlar och pratar utrustning. Utrustning finns att låna. Anmälan krävs. (Tid: 14 till 11 dagen därpå). Anmälan via webben. Arr: Nora Naturskyddsförening.

Fre-sön 6-8 aug. Kajakpaddling i Lurö Skärgård

Paddling i Vänern. Läs mer och anmäl på hemsidan. Arr: Friluftsförbundet Örebro.

Sön 8 aug. Naturvandring i Sörbyskogen

Guidad naturvandring om sällsynta arter som växer här. Tid: 9-12, samling bakom Café Skogen. Anmälan till Hanna, 072-191 25 12. Arr: Örebro Naturskyddsförening.

Sön-ons 8-11 aug. Kolloläger i Sixtorp

För ungdomar 11-14 år. Övernattning i vindskydd, militärtält eller tipi. Utematlagning, lägerbygge, täljning och knopar. Ansvarig: Ann-Sofi Eliason, 072-393 41 63. Arr: Västernärke Naturskyddsförening.

Mån 9 aug. Kvällspaddling kajak i Alntorps Ö, Nora

Kvällspaddling. Tid: 18-21. Anmälan via friluftsförbundet.se/orebro. Arr: Friluftsförbundet Örebro.

Tis, ons 10-11 aug. Paddla kanot i Nora

Ta med fika och intyg från vårdnadshavare att barnet är simkunnigt. Tid: 12-16, samling vid Ås skola 10/8. Tid: 12-16, samling vid Gyttorpsskolan. Anmälan via webben. Arr: Nora Naturskyddsförening.

Tis, ons 10-11 aug. Lär dig handgreppen med lien

Vi går igenom hur du använder lie. Tid: 17-19, hos Göran Olsson. Arr: Lindesberg Naturskyddsförening.

Lör 14 aug. Blommor och nattflygare i Herrfallsäng

Upplev månadens reservat i sensommartid. Klockan 19, blomstervandring på ängen, kl 21, genomgång och uppsättning av utrustning. Sen lyssnar vi efter fladdermöss med ultraljudsdetektor och spanar nattflygande fjärilar. Ta med matsäck och något att grilla. Tid: 19-22.30. Arr: Hopajola, Länsstyrelsen, Hallsbergs Naturskyddsförening m fl.

Foto: Ankie Rauséus

Lör 14 aug. Träna lieslätter i Håkansboda

Öva med lie! Vi slår ängen i Håkansboda och föreningen bjuder på sill och potatis. Anmälan till Jesper Hansson, 070-680 42 56. Arr: Lindesberg Naturskyddsförening.

Lör 14 aug. Vadarspaning i Oset

Vi kollar efter pipare, snäppor och benor. Tid: 7-10, samling parkeringen i Näsby. Lars Johansson, 070-558 99 06. Arr: Närkes Ornitologiska Förening.

Lör 14 aug. Floraövervakning vid Valåsen i Karlskoga

Inventering kl. 10 i lokal för ryl enligt floraövervakningens metodik. Henrik Josefsson medverkar. Owe Nilsson, 0586-72 84 78. Arr: Örebro Läns Botaniska Sällskap.

Sön 15 aug. Visning i Gyttorps skolträdgård

Hör om skapandet av en ätbar utemiljö för barn, utifrån permakulturens principer. Samling på skolans innergård. Tid: 11-13, Arr: Nora Naturskyddsförening, Studieförbundet.

Mån 16 aug. Badtur till Säbylund

Cykla ca 19 km och bada. Samling kl. 10 vid Parkhallen. Turledare: Marianne och Åsa. Arr: Cykelfrämjandet Örebro.

Ons 18 aug. Höbärgning i Håkansboda

Var med och ta rätt på det slagna gräset vid ängen. Ta med räfsa och arbetshandskar om du har. Jesper, 070-680 42 56. Arr: Lindesberg Naturskyddsförening.

Ons 18 aug. Svamp på Bergvikskullen

Svamputflykt. Tid: 17.30. Anmälan till Örjan Fredriksson, 0587-620 25. Arr: Hällefors Naturskyddsförening.

Sön 22 aug. Grill & naturstig vid sjön Gryten

Tillgänglighetsanpassad guidning utanför Degerfors. Ta med matsäck eller något att grilla. Tid: 11-14, samling Grytens parkering. Arr: Hopajola, handikapporganisationer i länet m fl.

Sön 22 aug. Natursnokarna upptäcker skärgården

Följ med på båtäventyr på Vättern tillsammans med Askersunds Natursnokar på Wetterviksbatén. Ta med matsäck. Tid: 8-14. Arr: Västernärke Naturskyddsförening.

Mån 23 aug. Tur med lunch i Rosängen

Cykeltur på ca 10 km. Samling kl. 11 vid Hamnplan. Turledare: Marianne och Åsa. Arr: Cykelfrämjandet Örebro.

Foto: Ankie Rauséus

Tors 26 aug. Kvällspaddling kajak i Södra Kilsbergen

Tid: 18-21. Anmälan via friluftsframjandet.se/orebro. Arr: Friluftsfrämjandet Örebro.

Lör 28 aug. Cykeltur i södra Kilsbergen

Cykeltur på ca 2,5 mil till sevärheter i Kilsbergen. Samling kl. 9, Ljunggrens motor, Karlskoga. Ansvarig: Jan Öijen, 0703-74 85 82. Arr: Karlskoga Naturskyddsförening.

Lör 28 aug. Utflykt till Tångeråsa & Skagerhultsmossen

Guidning i Tångeråsa kyrka, en av Sveriges äldsta träkyrkor, bygdemuséet. Kl. 10. Avgift. Anmälan till Lasse Borgström, info@vebo.nu.

Lör 28 aug. Bergslagsleden Hike

Ett tvådagars vandringsäventyr på Bergslagsleden etapp 8, 9 och 10. Arr: Friluftsfrämjandet Örebro.

Sön 29 aug. Våtmarker & eklandskap i Munkatorp

Guidad tur vid ett av örebros nya naturområden. Passar även personer i rullstol, permobil eller barnvagn. Tid: 11-14, samling vid Stora Hjortstorp. Arr: Hopajola, handikapporganisationer m fl.

Sön 29 aug. Hemliga flintbrott på Knuta

Tid: 10. Anmälan senast 26/8 till Örjan Fredriksson, 0587-62025. Arr: Hällefors Naturskyddsförening.

Sön 29 aug. Vadarspaning på Boglundsängen

Guidning om skillnaderna på de rastande vadarna. Tid: 18-21, samling vid parkeringen på Neogatan. Ronnie Lindqvist, 070-262 14 17. Arr: Närkes Ornitologiska Förening.

Mån 30 aug. Tur till konstnären Dag Lundblad i Mosås

Cykeltur på ca 10 km. Kl. 17, samling vid Parkhallen i Adolfsberg. Turledare: Inge. Arr: Cykelfrämjandet Örebro.

September

Lör 4 sep. Svampsamling & artbestämning

Svampplockning. Samling kl. 10 vid Naturskyddsföreningens lokal, Vadaregatan 3. Kl. 13 sker artbestämning. Jan Öijen, 0703-74 85 82. Arr: Karlskoga Naturskyddsförening.

Lör 4 sep. Svamputflykt

Utflykt till lämplig svamplokal. Hans-Åke Sandberg identifiera svamparna. Tid: 8.45 Kumla församlingshem, kl. 9 Coop Hallsberg. Arr: Kumla och Hallsbergs Naturskyddsförening.

Lör 4 sep. Sixtorpsdagen

En dag med musik, mat och firande. Det finns stugor och camping. Ansvarig: Ann-Sofi Eliason, 072-393 41 63. Tid: 15-22. Arr: Västernärke Naturskyddsförening.

Sön 5 sep. Naturvandring i Sörbyskogen

Guidad tur om sällsynta arter som växer här. Stövlar kan behövas. Tid: 9-12, samling bakom Café Skogen. Anmälan till Hanna, 072-191 25 12. Arr: Örebro Naturskyddsförening.

Mån 6 sep. Kvällspaddling kajak i Nora

Tid: 18-21. Anmälan via friluftsframjandet.se/orebro. Arr: Friluftsförbundet Örebro

Mån 6 sep. Cykeltur till Hovstagrillen

Cykeltur på ca 13 km. Cykelfrämjandet bjuder på korv/bröd. Ta med dryck. Samling kl. 17 Svampen. Turledare: Inge, Åsa o Marianne. Arr: Cykelfrämjandet Örebro.

Lör 11 sep. Äppelfestival på Alntorps ö i Nora

Traditionell festival med mustning, pomolog och äppelkaketävling. Det kan bli köbildning till båten. Tid: 11-15. Arr: Nora Naturskyddsförening, Nora kommun m fl.

Lör 11 sep. Vandringens dag vid Dovra sjöar

Vandring vid Dovra sjöar. Tid: 10. Anmälan till: Amaya C Lagos, 076-214 20 24. Arr: STF Närke-Bergslagen.

Lör 11 sep. Vandringens dag i Käglan, Fellingsbro

Vandring i Käglan på egen hand, med olika spår att välja på. Tid: 10. Anmälan: Amaya C Lagos, 076-214 20 24. Arr: STF Närke-Bergslagen.

Sön 12 sep. Stråtrövare & mytomspunna skogar i Tiveden

Tillgängliganpassad guidning till Junker Jägares sten. Möjlighet att gå vidare på ej handikappanpassade stigar. Tid: 11-14, samling vid Vitsands parkering. Arr: Hopajola, handikapporganisationer i länet, Tivedens Naturguider m fl.

Sön 12 sep. Inventeringsdag i Hästjärnsberget

Var med och leta sällsynta arter bland svampar och lavar. Anmälan senast 9/9 till Lars Jansson, 070-661 48 05. Arr: Hällefors Naturskyddsförening.

Sön 12 sep. Rävahänget vid Rävångsstugan

Familjedag med fågelguidning, korvgrillning, tipspromenad och ringmärkning. Tid: 8-13. Ronnie Lindqvist, 070-262 14 17. Arr: Närke Ornitologiska Förening.

Foto: Ankie Rauséus

Sön 12 sep. Dagstur kajakpaddling i norra Vättern

Paddling och vandring i Vätterns skärgård. Tid: 10-16. Anmälan via hemsida. Arr: Friluftsförbundet Örebro.

Sön 12 sep. Fåglar i Kvismaren

Vi spanar efter rastande fåglar av olika slag. Samling kl. 15 vid Öby kulle. Anmälan till Krister Sölveling, 019-45 22 04. Arr: Östernärkes naturvårdsförening.

Lör 18 sep. Vandring på Tio sjöars led

Samling kl. 9 vid Svinsjöstugan för skjuts med buss till startplatsen. Vandring tillbaka i egen takt. Ansvarig: Jan Öijen, 0703-74 85 82. Arr: Karlskoga Naturskyddsförening, Karlskoga kommun.

Lör 18 sep. Tranor & gäss vid Kvismaren

Vi spanar när tusentals gäss och tranor flyger in för natten. Samling kl. 17 vid Coop Hallsberg resp. Kumla församlingshem. Arr: Kumla och Hallsbergs Naturskyddsförening.

Sön 19 sep. Svamputflykt & utematlagning i Nora
Häng med ut och njut av naturens skaffer! Tid: 15-18, samling vid Digerbergets parkering. Anmälan till Henrik Werge, 0709-459 434. Arr: Nora Naturskydds förening.

Sön 19 sep. Tranor vid Kvismaren
Transpaning vid övernattningsplatsen i Kvismaren. Tid: 18-20, samling Öby kulle. Lars Johansson, 070-558 99 06. Arr: Närkes Ornitologiska Förening.

Sön 19 sep. Flyttfåglar vid Öby kulle, Kvismaren
Vi ser på tranor, gäss och havsörnar medan kvällen skymmer. Samling kl. 16 vid Öby kulle. Ledare: Lovisa Nilsson 073-808 29 62. Arr: Nora biologiska förening.

Tis 21 sep. Medan solen går ner & månen går upp
Vi firar höstdagjämningen med berättelser kring lägerelden. Plats anges vid anmälan. Anmälan till Alexander Baker, 073-041 30 75. Arr: Hällefors Naturskydds förening.

Lör 25 sep. Invigning vid Brevens talskogar
I höst invigs Brevens talskogar, ett naturreservat söder om Brevens bruk. Under dagen anordnas olika guidningar och familjeaktiviteter. OBS! Anmälan till dagens aktiviteter sker mellan 1-20/9 via Länsstyrelsen Örebro's webb. Arr: Hopajola, Länsstyrelsen, Närkes insektsförening m fl.

Sön 26 sep. Prova på dag i Ännaboda
Friluftsförbundet visar upp olika barnaktiviteter vid Främjarstugan. Tid: 10-14. Arr: Friluftsförbundet Örebro.

Foto: J-P Lahall

Sön 26 sep. Svamputflykt i Garpbäckens naturreservat
Vi njuter av hösten i en fin gammal skog. Ta med kläder efter väder, matsäck, svampkorg. Anmälan till Maria Levin, 070-559 77 98. Arr: Lindesberg Naturskydds förening.

Sön 26 sep. Dagstur kajakpaddling
Vi utforskar sommarsjöar i länet. Tid: 10-16. Anmälan friluftsförbundet.se/orebro. Arr: Friluftsförbundet Örebro.

Sön 26 sep. Svamputflykt i Östernärke
Samling kl. 9.30 Odenhallen. Anmälan till Bo Hägerås, 070-650 97 74. Arr: Östernärkes Naturvårdsförening.

Tis 28 sep. Tranor vid Kvismaren
Transpaning vid övernattningsplatsen i Kvismaren. Samling kl. 17.30 vid Öby Kulle. Ansvarig: Lars Johansson, 070-558 99 06. Arr: Närkes Ornitologiska Förening.

Slutet sep. Svamputflykt i Noratrakten
Anmäl ditt intresse att delta. Herbert Kaufmann 019-24 61 94 och Camilla Pettersson 070-572 08 84. Arr: Nora biologiska förening, Örebro läns botaniska sällskap.

Lör 2 okt. Vandring i Fasaskogen
Guidning om flora, fauna och kulturhistoria. Ta med fika. Samling kl. 9 Sjöviksplan, Karlskoga. Anders Norudde 073-055 58 33. Arr: Karlskoga Naturskydds förening.

Sön 3 okt. Natursnoksaktiviteter i Stenbäcken
Natursnokarna åker till naturreservat vid Lillsjön. Ta med matsäck. Tid: 11-13, samling uppe vid gården. Arr: Västerärke Naturskydds förening.

Sön 3 okt. Fotopromenad i Askersund
Prata naturfoto med andra intresserade. Höstfärgstema. Förkunskaper krävs ej. Tid: 10, samling vid Hembygdsparken. Arr: Askersund Naturskydds förening.

Sön 3 okt. Euro BirdWatch vid Venakullarna
Euro BirdWatch är en ärlig aktivitet där hela Europa räknar fåglar. Kom till Venastugan och räkna sträckande finkar och trastar. Tid: 07-12. Arr: Närkes Ornitologiska Förening.

Sön 10 okt. Skogens liv i Digerberget

Vi vandrar i skogen, pratar om naturen och lär oss om skyddsvärda arter. Ta med matsäck. Tid: 10-13, samling vid Digerbergets parkering. Arr: Nora Naturskyddsforening.

Sön 17 okt. Vandring till Yxnäset

Fågelskådning. Ta med fika/något att grilla. Samling kl. 9 vid Bondevrak parkering. Anmälan till Valdemar Andersson, 070-45678 25. Arr: Östernärkes Naturvårdsforening.

Sön 24 okt. Familjedag i vacker Bergslagsnatur

Hopajola ordnar naturaktiviteter vid månadens reservat Dammsjöhöjden, tillsammans med Nora Naturskola. Vi letar djurspår och upptäcker naturen. Tid: 10-13. Anmälan till natur@hopajola.se. Arr: Hopajola, Länsstyrelsen m fl.

Sön 24 okt. Hösttur till Valsjöjärnens naturreservat

Vi går på upptäcktsfärd i stiglöst landskap. Ta med kläder efter väder och matsäck. Anmälan till Jesper Hansson, 070-680 42 56. Arr: Lindesberg Naturskyddsforening.

Sön 31 okt. Utomhusmatlagning

Gör pizza, tunnbröd och koka kaffe utomhus. Ingredienser finns att köpa. Tid: 12. Anmälan till Helena Backius, 070-212 25 80. Arr: Hällefors Naturskyddsforening.

Sön 7 nov. Natursnokarna besöker en kolarkoja

Natursnokarna besöker hembygdsgården vid Baggetorp. Vi går till kolarkojan och gör kolbullar. KolarKalle möter oss i skogen. Tid: 11-13. Arr: Västernärke Naturskyddsforening.

Sön 7 nov. Novemberdisets vänner

Vi spanar efter storskrakar och salskrakar. Tid: 8-12, samling vid kyrkan i Stora Mellösa. Ronnie Lindqvist, 070-262 14 17. Arr: Närkes Ornitologiska Forening.

Lör 13 nov. Senhöstpaddling i Vättern

Tid: 10-16. Anmälan via friluftsframjandet.se/orebro. Arr: Friluftsfrämjandet Örebro.

Sön 14 nov. Fira Fars dag i Svinhöjden

Anmäl till Örjan Fredriksson senast 11/11 på tel 0587-620 25. Arr: Hällefors Naturskyddsforening.

Foto: Maria Resebo

Lör 20 nov. Lugn vandring i hjärtats skog

Välkommen till månadens reservat, Hjärtasjöns skärgård. Vi vandrar, njuter av platsen och testar några skogsbadövningar för att öppna våra sinnen. Ta med matsäck och något att dricka ur. Tid: 10-13. Samling reservatets södra parkering, vid Åfallet. Arr: Hopajola, Länsstyrelsen m fl.

Sön 5 dec. Julpyssel i Sixtorp med Natursnokarna

Vi klär djurgranen och bakar pepparkakor, pysslar och fixar. Ta med matsäck. Ansvarig: Ann-Sofi Eliason, 072-393 41 63. Tid: 11-13. Arr: Västernärke Naturskyddsforening.

Sön 19 dec. Naturskogens röster i Kindla

Vi vandrar och språkar mellan granar, tallar, bland ljungräs och blåbärsris. Vi samtalar om den inre rösten, skogens och naturens egen röst. Kuperat område. Tid: 10.30-13.30. Anmälan till natur@hopajola.se Arr: Hopajola, Länsstyrelsen m fl.

Covid-19

Visst är det härligt att vi kan vara ute i naturen! Dubbelkolla alltid med arrangören vad som gäller och om aktiviteten blir av. Tänk på att hålla avstånd till varandra.

TELEFON: 072-546 01 05
E-POST: natur@hopajola.se
HEMSIDA: www.hopajola.se
FACEBOOK: Hopajola
ADDRESS: Slottsgratan 13 A
703 61 Örebro

HOPAJOLA
ORG NR: 875002-5994
BG/PG: 90 11 02-4
SWISH: 123 90 11 02 4

B

Ansvarig utgivare: Ankie Rauséus

Hopajola

Ett samarbete mellan länets kommuner, Region Örebro län och Naturskyddsföreningarna i länet.

Närkes Insektsförening

www.narkesinsektsklubb.wixsite.com

Nora Biologiska Förening

www.norabf.se

Ställdalens Naturstudieklubb

www.stalldalensnaturstudieklubb.com

Cykelfrämjandet

www.cykelframjandet.se/orebro

Svansjön Tysslingen

Guidningar, café, naturinfo, galleri, bildskådespel, utbildning. www.tysslingen.nu

Örebro Läns Botaniska Sällskap (ÖLBS)

Utforskar länets flora och verkar för skydd av växter och växtplatser, ordnar utfärder till växter och svampar. www.olbs.se

Friluftsförbundet

Föreningen har en bred verksamhet inom friluftsliv, för stora som små. Lokalavdelningar finns i Kumla, Hällefors, Örebro, Lindesberg, Karlskoga. www.friluftsframjandet.se/orebro

Naturskyddsföreningen i Örebro län

I länet finns elva kretsar och ett länsförbund. Vi arbetar med natur- och miljöfrågor. Tele kansli: 072-546 01 06. Från länsförbundets hemsida hittar du till kretsarnas egna sidor; www.orebrolan.naturskyddsforeningen.se

Svenska Turistföreningen (STF)

Främjar svensk turism och kunskap om vår natur och kultur. www.svenskaturistforeningen.se

Östernärkes Naturvårdsförening (ÖNF)

Finns på facebook.

Frövi Fågelklubb

Klubblokalen Museet, Frövifors www.birds.nu/ffk.htm

Hällefors Ornitologiska Förening

www.halleforsornitologiskaforening.se

Närkes Ornitologiska Förening (NOF)

Förening för den fågelintresserade www.birdlife.se/nofnet

Studieförbundet

Ett av Sveriges största studieförbund med profilområdena natur, djur, miljö och kultur. Är partipolitiskt, religiöst och fackligt obundet. De flesta aktiviteter i detta program görs i samarbete med Studieförbundet. www.studieforamjandet.se

